

T.S.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 13107
Tarih: 02.06.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 02/06/2021 11:47
Sayı: E-120.10-
0823539

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de doğa ve ekolojiye karşı suçlar geri dönüşü olmayacak şekilde işlenmeye devam etmektedir. Ülkenin birçok yerinde bilimsel anlamda çevresel etki değerlendirmeleri yapılmadan; dar grupların/bireylerin/firmaların rantı için doğal ve tarihi birçok varlık hunharca yok edilmektedir. Rize İkizdere’de halkın tüm itirazına karşın şirketlerin rantı için bir politik tercih yapıldığı kamuoyunun gündemindedir. Yine Van Gürpınar’da Gürpınar Yurtbaşı/Şêxan köyünde yaşanan durumun vahameti, yaralanmaların olması, haksız gözaltıların yapılması ve 65 hanelik köyün mermer ocağı nedeniyle boşaltılma tehdidi altında olması ve ocağın aslında yasal izin prosedürlerinin tam olarak yerine getirilmemiş olması nedeniyle acil tedbirler alınmalıdır. Bu ve benzeri ekolojik yıkımların önlenmesi amacıyla Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

GEREKÇE

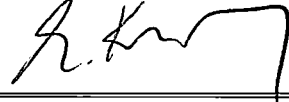
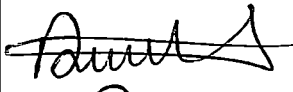
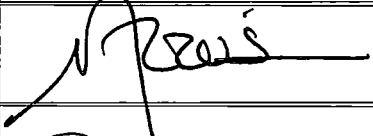
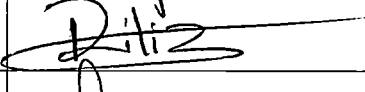
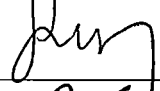
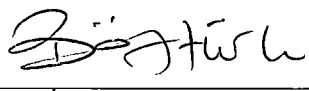
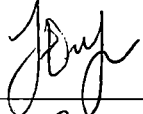
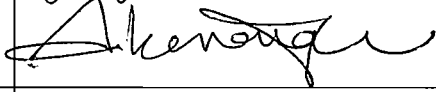
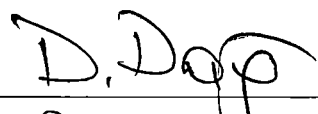
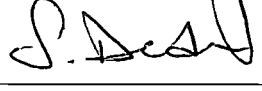
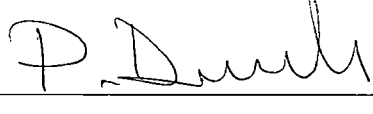
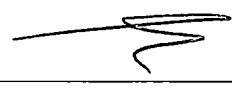
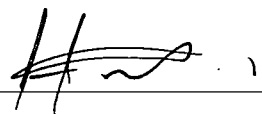
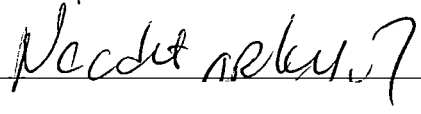
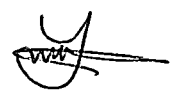
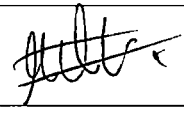
Rize İkizdere ilçesinde halkın açılmak istenen taş ocağına karşı 40 günü aşan direnişi ülkenin gündemindedir. Belirli şirketlerin çıkarları için geri dönüşü olmayacak şekilde tarım alanlarının, ormanların, bir bütün olarak doğanın yok edilmesine halk karşı çıkmaktadır. Van'ın Gürpınar ilçesi Yurtbaşı/Şêxan köyünün içinde de işletilmek istenen mermer ocağına itiraz eden halka karşı, 26 Mayıs 2021 tarihinde gerçek mermilerle saldırılması, kamuoyunda bir infiale yol açmıştır. 2004 yılından bu yana yapılmaya çalışılan mermer şirketi hakkında Yurtbaşı/Şêxan köylülerinin yaptıkları adli ve idari başvurular nedeniyle ocak ertelenmiştir. Söz konusu alan mera alanı olması nedeniyle de ocağın açılması için gerekli ÇED ve diğer prosedürler tamamlanmadan, halkın itirazları dinlenmeden söz konusu olan girişim yapılmıştır.

Nisan ayında asker zoruyla yeniden mermer ocağının açılması amacıyla askerler eşliğinde bir kepçe operatörü getirilmiş, köylülerin ağıl ve ahırları yıkılmaya çalışılmıştır. Ancak kepçe operatörü, kendisine verilen işe dair bilginin doğru olmadığı ve bu yıkım işini vicdani bulmadığı gerekçesiyle yıkımı gerçekleştirmemiştir. 26 Mayıs 2021 tarihinde ise bu defa jandarma ve korucuların dahil olduğu ve kamuya ait olduğu iddia edilen kepçelerle halkın ağıl ve ahırları, içlerinde insanlar ve hayvanlar varken yıkılmıştır. Bu sırada 25'e yakın ahır yıkılmış ve bazı hayvanlar telef olmuştur. Yapılan bu haksız ve hukuksuz uygulamaya itiraz eden halka karşı gerçek mermilerle yoğun bir saldırı yapılmış, yaralanmalar yaşanmış ve 4 yurttaş eziyet edilerek ve ölümle tehdit edilerek gözaltına alınmıştır. Halka gerçek mermilerle ve coplarla yapılan saldırının yaşandığı gün, sivil toplum, basın, baro ve siyasi parti temsilcilerinden oluşan heyetler Yurtbaşı/Şêxan köyünde yurttaşları ziyaret etmiş ve halka karşı yapılan uygulamanın hukuk içerisinde bir izahının olamayacağı yönünde kamuoyuna açıklamalar yapılmıştır.

Mermer ocağının ÇED raporunun sahte olduğu, çok önceki bir dönemde usulsüz bir şekilde alınmaya çalışıldığı, bilimsel çevresel etki değerlendirmesi yapılması durumunda ocağın açılmayacağı, mermer ocağının işletilmesi durumunda ise köyün boşaltılma riski ile karşı karşıya kalacağı, halkın göçe zorlanacağı, tarım ve hayvancılık alanlarının yok edileceği halk ve bölgeyi ziyaret eden tüm heyetler tarafından ifade edilmiştir.

Köylülerin itiraz ve başvuruları sonucu Gürpınar Kaymakamlığı da bölge incelemesi yapmak amacıyla komisyon kurmuş ve rapor hazırlatmıştır. Bu rapora göre de mermer ocağının işletilmesinde birçok sorunun ortaya çıkacağı tespit edilmiştir. Buna göre; vatandaşlar açısından, mermerin toz olarak doğaya ve toplu yaşam alanlarına ulaştığı taktirde solunum yolları ile ilgili sıkıntısı olan hastalar için sağlık sorunu yaratacağı belirtilmiştir. Mermerin çıkarıldığı alan yayla yolu olup, büyük kalıplar halinde çıkartılan mermer taşlarının yuvarlanması halinde hayvanlara, insanlara ve mevcut evlere zarar verebileceği, mermerin çıkarıldığı alan yüksek tepenin yamacında olduğu ve hemen aşağısında köy yerleşimi ve hayvan barınaklarının olması nedeniyle alanda herhangi bir engelleyici bariyer vs. gibi önlemler alınmadığı tespit edilmiştir. Ocağının bulunduğu alan, tarımsal faaliyet açısından da meraya giden hayvanların yol güzergâhı olduğundan hayvanlar için de tehlike arz ettiği tespit edilmiştir.

İkizdere İlçesinde ve Yurtbaşı Köyünde söz konusu doğa tahribatının ve halka yönelik yapılan saldırının ortaya çıkardığı toplumsal infiali yerinde incelemek, biber gazı gerçek mermilerle halka yönelik yapılan saldırıda sorumluluğu olan birim ve kişilerle gerekli görüşmeleri gerçekleştirmek, halka yönelik bu haksız saldırının olumsuz sonuçlarını gidermek ve sorumlular hakkında gerekli girişimleri başlatmak amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKI	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18			
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	